

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
Απόσπασμα από το πρακτικό της 15^{ης} /2024
συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της ΔΕΥΑΖ

ΘΕΜΑ 18^ο ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ

ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΜΕ ΤΙΤΛΟ «ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΤΗΛΕΜΕΤΡΙΑΣ, ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΥ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ & ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΙΑΡΡΟΩΝ ΣΤΑ ΔΙΚΤΥΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΔΕΥΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ»

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ 176/2024

Σήμερα την 26^η Ιουλίου του έτους 2024, ημέρα Παρασκευή και ώρα 12:00', το Διοικητικό Συμβούλιο συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στην αίθουσα συνεδριάσεων του Δήμου Ζακύνθου (ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ), ύστερα από την υπ' αρ. πρωτ.: 4701/22-07-2024 πρόσκληση του Προέδρου αυτού, που επιδόθηκε σε κάθε ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, για λήψη αποφάσεων στα θέματα της ημερήσιας διάταξης.

Πριν την έναρξη της συνεδρίασης ο Πρόεδρος διαπίστωσε ότι σε σύνολο έντεκα (11) μελών ήταν παρόντα οκτώ (8).

ΠΑΡΟΝΤΕΣ

Ο Πρόεδρος: Διονύσιος Τουρκάκης

Ο Αντιπρόεδρος: Σπυρίδων Φαραός

Τα μέλη: Αυγουστίνου Αγγελική, Μπουρογιάννη Ευαγγελία, Γκλαβάς Νικόλαος, Καπνίση Αναστασία, Τσουρουνάκης Γεώργιος, Σταύρος Κακολύρης

ΑΠΟΝΤΕΣ

Ιωάννης Στάθης, Μαρίνος Στουφής και Κόττης Νικόλαος(δικαιολογημένα)

Πριν τη συζήτηση του συγκεκριμένου θέματος, αποχώρησαν τα μέλη Αγγελική Αυγουστίνου και Ευαγγελία Μπουρογιάννη.

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκε και η Δικαιούλια Μαρία, υπάλληλος της ΔΕΥΑΖ, για την τήρηση των πρακτικών του Συμβουλίου.

Ο Πρόεδρος ύστερα από την διαπίστωση απαρτίας, προχώρησε στο 18^ο θέμα ημερήσιας διάταξης, το οποίο αφορά στην **ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΜΕ ΤΙΤΛΟ «ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΤΗΛΕΜΕΤΡΙΑΣ, ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΥ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ & ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΙΑΡΡΟΩΝ ΣΤΑ ΔΙΚΤΥΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΔΕΥΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ»** και έδωσε το λόγο στην Αν. Γεν. Διευθύντρια η οποία είπε:

Σας καταθέτω την υπ' αρ. 4758/23-07-2024 εισήγηση της Τεχνικής Διευθύντριας στην οποία αναφέρονται τα εξής:

«ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(συνοδεύει την 2^η Αναμόρφωση Προϋπολογισμού και την 1^η Συμπληρωματική Σύμβαση)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η πράξη με τίτλο **«ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΤΗΛΕΜΕΤΡΙΑΣ, ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΙΑΡΡΟΩΝ ΣΤΑ ΔΙΚΤΥΑ ΎΔΡΕΥΣΗΣ ΤΗΣ Δ.Ε.Υ.Α. ΖΑΚΥΝΘΟΥ»** είχε αρχικά ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ιόνια Νησιά 2014 -2020» με τη οικ.2112/07-08-20217 απόφαση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

Με την με αρ. πρωτ.:οικ.312/15-02-2024 (ΑΔΑ:903Χ7ΛΕ-ΛΑ5) απόφαση του Περιφερειάρχη Ιονίων Νήσων η ανωτέρω πράξη με κωδικό ΟΠΣ 6003175 μεταφέρθηκε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ιόνια Νησιά 2021-2027», με προϋπολογισμό 2.637.561,16€ (με Φ.Π.Α. 24%).

Παράλληλα με την υλοποίηση της πράξης στην πόλη της Ζακύνθου, κατασκευάζεται το επίσης χρηματοδοτούμενο έργο με τίτλο **«Αντικατάσταση Κεντρικού Αγωγού Υδροδότησης Πόλης Ζακύνθου (Δεξαμενή Μπόχαλης - Οδός Φιλικών)»**.

Κατά την παράλληλη υλοποίηση των δυο αυτών έργων διαπιστώθηκε ότι για τον ορθότερο και λειτουργικότερο τρόπο ζωνοποίησης του εσωτερικού δικτύου απαιτούνται οι παρακάτω προτεινόμενες τροποποιήσεις:

- Αφαίρεση του ΤΣΕΡΙΠ 03- ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ DN200, πλην της βαλβίδας εξαέρωσης κατάντη για την αποφυγή αρνητικών πιέσεων, λόγω εκκένωσης & του αντιπληγματικού αεροεξαγωγού με ελεγχόμενη απόρριψη αέρα ανάντη του σταθμού, που επιτρέπει την ανεμπόδιστη αναρρόφηση αέρα με αποτέλεσμα ακόμη και στο ακαριαίο φαινόμενο του διαχωρισμού της ροής, λόγω μεταβατικών καταστάσεων υδραυλικού πλήγματος, να μην αναπτύσσονται επικίνδυνες αρνητικές πιέσεις.
- Αφαίρεση του ΤΣΕΡΙΠ 02- ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ DN100, καθώς εκλείπει ο λόγος ύπαρξής του, λόγω αλλαγών ζωνοποίησης του εσωτερικού δικτύου, που αποτελούν αντικείμενο υπό σύνταξη μελέτης.
- Τα επί έλαττον που εξοικονομούνται με τα ανωτέρω, προστίθενται στα Α.Τ 7.1, 7.2 & 7.10, που αφορούν σε προμήθεια & εγκατάσταση επί πλέον μεταδοτών, που κρίθηκαν απαραίτητοι, λόγω και των πρόσφατων γεγονότων επικίνδυνης ρύπανσης δικτύου ύδρευσης στην παραπάνω περιοχή, σύμφωνα με το με ΑΠ 827/15-01-24 έγγραφο του Δήμου Ζακύνθου.
- Τέλος, ο αναμορφωμένος Π/Υ κλείνει σε ισοζύγιο με την αρχική σύμβαση.

Με την υπ' αριθμό 68/2024 Απόφαση του Δ.Σ. της Δ.Ε.Υ.Α.Ζ. (ΑΔΑ: Ψ30ΚΟΡ8Ζ-ΧΒ3) εγκρίθηκε η 1η Αναμόρφωση Προϋπολογισμού, ήτοι ποσού 2.637.561,16€ (μεΦΠΑ).

Σύμφωνα δε με την υπ' αριθμ. Α140/15-01-2024 (ΑΔΑ: Ρ0ΩΔ46ΝΠΙΘ-94Ν) Απόφαση του Γεν. Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας με τη μορφή κατεπείγοντος κηρύχτηκε σε κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας η Δημοτική Κοινότητα Ζακύνθου του Δήμου Ζακύνθου, της Περιφερειακής Ενότητας Ζακύνθου, της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων για την αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών που προέκυψαν, λόγω επικίνδυνης ρύπανσης δικτύου ύδρευσης στην παραπάνω περιοχή, σύμφωνα με το με ΑΠ 827/15-01-24 έγγραφο του Δήμου Ζακύνθου. Η εν λόγω κήρυξη ίσχυσε για έναν (1) μήνα, ήτοι έως και 12 Φεβρουαρίου 2024.

Συνέπεια των ανωτέρω αλλά και των συνθηκών που είχαν διαμορφωθεί στο εσωτερικό δίκτυο ύδρευσης της πόλης της Ζακύνθου, οπού πραγματοποιείται η υλοποίηση της εν θέματι Σύμβασης, αποτέλεσε η αναγκαστική διακοπή εγκατάστασης υδρομετρητών με

ηλεκτρονικό μεταδότη, σταθμών ΤΣΕΡΙΠ και ΤΣΥΧ, προκείμενου να αποφευχθούν, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά:

1. Η περαιτέρω ρύπανση των υδρομέτρων αλλά και του υπόλοιπου εξοπλισμού
2. Η διάβρωση των μετρητικών μηχανισμών και η συνεπακόλουθη έλλειψη ακρίβειας στις σχετικές μετρήσεις

Σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη της ΔΕΥΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ, υπάρχουν ιδιαίτερα μεγάλες ποσότητες ύδατος που αντλούνται από τις γεωτρήσεις της, εισέρχονται στο δίκτυο και δεν τιμολογούνται είτε λόγω εκτεταμένων διαρροών, είτε λόγω ανεπάρκειας των συστημάτων καταγραφής του καταναλισκόμενου ύδατος με συνέπεια οι απώλειες να ανέρχονται σε ποσοστό περίπου 70 % σημαντικά αυξημένο από τα ποσοστά απωλειών για αντίστοιχου μεγέθους συστημάτων και δικτύων ύδρευσης.

2. ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Όπως προαναφέρθηκε η προτεινόμενη 2η Αναμόρφωση Προϋπολογισμού και 1η Συμπληρωματική Σύμβαση αφορά σε αναγκαίες τροποποιήσεις του αρχικού αντικείμενου της προμήθειας, που κρίνονται – για τους λόγους που αναλύονται ακολούθως – απόλυτα απαραίτητες για την αρτιότητα και λειτουργικότητα της της αρχικής σύμβασης και δύνανται να αποτρέψουν ενδεχόμενα ζητήματα διαλειτουργικότητας με τον υφιστάμενο εξοπλισμό και προμήθειες που εκτελούνται με την αρχική σύμβαση, συμβάλλοντας στην επίτευξη του μέγιστου δυνατού βαθμού επιτελεσματικότητας. Επιπροσθέτως, η αναγκαιότητα των τροποποιήσεων προέκυψε κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της προμήθειας και οι προτεινόμενες επί πλέον τροποποιήσεις περιγράφονται και αιτιολογούνται ως εξής:

Α) ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ

1. ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΗΔΗ ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΩΝ ΥΔΡΟΜΕΤΡΩΝ ΤΗ ΣΤΙΓΜΗ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΕ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΔΙΑΧΥΣΗΣ ΠΟΣΟΤΗΤΑΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΣΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΥΔΡΕΥΣΗΣ

Στο αντικείμενο της προτεινόμενης τροποποίησης περιλαμβάνεται η αποξήλωση των μέχρι στιγμής εγκατεστημένων νέων έξυπνων υδρομέτρων, καθώς η ρύπανση που υπέστησαν, λόγω διάχυσης ποσότητας πετρελαίου στο δίκτυο ύδρευσης, οδήγησε σε διάβρωση των μετρητικών μηχανισμών και συνεπακόλουθη έλλειψη ακρίβειας στις σχετικές ρυθμίσεις. Η επικινδυνότητα, αλλά και η σημασία που εδόθη και δικαίως στο γεγονός αυτό οδήγησε στην υπ' αριθμ. Α140/15-01-2024 (ΑΔΑ: Ρ0ΩΔ46ΝΠΙΘ-94Ν) Απόφαση του Γεν. Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας που με τη μορφή κατεπείγοντος κήρυξε σε κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας τη Δημοτική Κοινότητα Ζακύνθου του Δήμου Ζακύνθου.

2. ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΥΠΑΡΞΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΥΔΡΕΥΣΗΣ

Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με το πεπαλαιωμένο δίκτυο ύδρευσης με πλείστα προβλήματα και αστοχίες που αποκαλύφθηκαν εξ αφορμής της ρύπανσης του δικτύου, οδηγεί αν όχι επιβάλλει τον απομακρυσμένο έλεγχο με τοποθέτηση επί πλέον έξυπνων υδρομέτρων και προέβαλε ως επιτακτικό ζήτημα την άμεση εξεύρεση και τηλεμετρική ειδοποίηση τυχόν διαρροών του δικτύου, προκείμενου αυτές να προλαμβάνονται εν τη γενέσει, προτού εξελιχθούν, διογκωθούν και οδηγήσουν σε παρόμοια γεγονότα με εκτεταμένη διάβρωση του μετρητικού εξοπλισμού, που θα καθιστά πλέον αδύνατη την περαιτέρω χρήση του.

Για τους παραπάνω λόγους, προτείνεται η αντικατάσταση των ήδη εγκατεστημένων τη στιγμή που επισυνέβη η ρύπανση με νέα, σύγχρονης τεχνολογίας, υδρόμετρα, καθώς και η τοποθέτηση επί πλέον ποσότητας έξυπνων υδρομέτρων, που ταυτόχρονα θα σημαίνει και σημαντική εξοικονόμηση πόρων για τις πραγματικές ανάγκες συντήρησης του

δικτύου, καθώς η χρήση νέων έξυπνων υδρομετρητών βελτιώνει τους δείκτες του υδατικού ισοζυγίου, μειώνοντας κατά πολύ τις ποσότητες μη τιμολογηθέντος νερού.

ΔΑΠΑΝΗ 1ης ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Η 1η Συμπληρωματική Σύμβαση περιλαμβάνει τις δαπάνες προμήθειας και τοποθέτησης Ασύρματου μεταδότη δεδομένων υδρομέτρων περιοχής πόλης Ζακύνθου (Α.Τ. 7.1 & 7.10) ύψους 964.025,50€, καθώς και την προμήθεια και τοποθέτηση Μονάδων Gateway για την ασύρματη επικοινωνία περιοχής πόλης Ζακύνθου και τη διεπαφή των νέων υδρομέτρων με τον Κεντρικό Σταθμό Ελέγχου (Α.Τ. 7.3) ύψους 97.000,00€. Αθροιστικά, η δαπάνη της Συμπληρωματικής Σύμβασης διαμορφώνεται σε 1.061.034,50€ (προ Φ.Π.Α.) (αύξηση δαπάνης Αρχικής Σύμβασης κατά 49,88%).

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ

Συνοψίζοντας τις ανωτέρω μεταβολές δαπανών, η 2η Αναμόρφωση Προϋπολογισμού-1^η Σ.Σ. έχει ως ακολούθως:

Β' 1^η ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ					
α/α	Περιγραφή εξοπλισμού	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ		ΔΑΠΑΝΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ
1	Ασύρματος μεταδότης δεδομένων υδρομέτρων περιοχής πόλης Ζακύνθου	6.950	116,40		808.980,00 €
2	Μονάδα Gateway για την ασύρματη επικοινωνία περιοχής πόλης Ζακύνθου	10	9.700,00		97.000,00 €
3	Εργασία μεταφοράς, κατασκευή χώρου εγκατάστασης του συνόλου των ασύρματων μεταδοτών, εγκατάσταση, ρύθμιση και θέση σε λειτουργία.	6.950	22,31		155.054,50 €
ΣΥΝΟΛΟ					1.061.034,50 €
ΦΠΑ 24%					254.648,28 €
ΤΕΛΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ					1.315.682,78 €

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΔΑΠΑΝΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	49,88%	<50%
(1.061.034,50/2.127.065,45=)		

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ 2^{ης} ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ-ΣΥΝΑΨΗ 1^{ης} ΣΣ

- Στην **παρ. 4.5 της Διακήρυξης** (Τροποποίηση σύμβασης κατά τη διάρκεια της) αναφέρεται: «Η σύμβαση μπορεί να τροποποιείται κατά τη διάρκειά της, χωρίς να απαιτείται νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης, μόνο σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 337 του ν. 4412/2016 και κατόπιν γνωμοδότησης του αρμοδίου οργάνου» (οι επισημάνσεις δικές μας):

- Το **άρθρο 337 του Ν.4412/16** αναφέρει σχετικά: (οι επισημάνσεις δικές μας):

«1. Οι συμβάσεις και οι συμφωνίες-πλαίσιο μπορούν να τροποποιούνται χωρίς νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης, σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν οι τροποποιήσεις, ανεξαρτήτως της χρηματικής αξίας τους, προβλέπονται σε σαφείς, ακριβείς και κατηγορηματικές ρήτρες αναθεώρησης

β) για τα συμπληρωματικά έργα, υπηρεσίες ή αγαθά από τον αρχικό ανάδοχο, τα οποία κατέστησαν αναγκαία και δεν περιλαμβάνονταν στη διαδικασία σύναψης της αρχικής σύμβασης, εφόσον η αλλαγή αναδόχου:

βα) δεν μπορεί να γίνει για οικονομικούς ή τεχνικούς λόγους, παραδείγματος χάριν απαιτήσεις εναλλαξιμότητας ή διαλειτουργικότητας με τον υφιστάμενο εξοπλισμό, υπηρεσίες ή εγκαταστάσεις που παρασχέθηκαν με την αρχική σύμβαση και

ββ) θα συνεπαγόταν σημαντικά προβλήματα ή ουσιαστική αύξηση δαπανών για τον αναθέτοντα φορέα.

Ωστόσο, οποιαδήποτε αύξηση της τιμής δεν υπερβαίνει πενήντα τοις εκατό (50%) της αξίας της αρχικής σύμβασης. Σε περίπτωση διαδοχικών τροποποιήσεων η σωρευτική αξία των τροποποιήσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% της αξίας της αρχικής σύμβασης ή της συμφωνίας πλαίσιο. Οι επακόλουθες τροποποιήσεις δεν αποσκοπούν στην αποφυγή εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 222 έως 338).

γ) όταν πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα) η ανάγκη τροποποίησης προέκυψε λόγω περιστάσεων που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν από έναν επιμελή αναθέτοντα φορέα,

ββ) η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης,

γγ) οποιαδήποτε αύξηση της τιμής δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) της αξίας της αρχικής σύμβασης ή της συμφωνίας πλαίσιο. Σε περίπτωση διαδοχικών τροποποιήσεων η σωρευτική αξία των τροποποιήσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% της αξίας της αρχικής σύμβασης ή της συμφωνίας πλαίσιο. Οι εν λόγω τροποποιήσεις δεν αποσκοπούν στην αποφυγή εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου.

δ) όταν ένας νέος ανάδοχος υποκαθιστά εκείνον στον οποίο ανατέθηκε αρχικά η σύμβαση...

ε) όταν οι τροποποιήσεις, ανεξαρτήτως της αξίας τους, δεν είναι ουσιώδεις κατά την έννοια της παραγράφου 4.

2. Επίσης και χωρίς να απαιτείται επαλήθευση αν τηρούνται οι προϋποθέσεις των περιπτώσεων α' έως δ' της παρ. 4, οι συμβάσεις μπορούν να τροποποιούνται χωρίς νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης εφόσον η αξία της τροποποίησης είναι κατώτερη και των δύο ακόλουθων τιμών:

α) των κατώτατων ορίων και

β) του 10% της αξίας της αρχικής σύμβασης για τις συμβάσεις υπηρεσιών και προμηθειών και του 15% της αξίας της αρχικής σύμβασης για τις συμβάσεις έργων.

Ωστόσο, η τροποποίηση δεν μπορεί να μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο. Σε περίπτωση διαδοχικών τροποποιήσεων, η αξία τους υπολογίζεται βάσει της καθαρής αθροιστικής αξίας των διαδοχικών τροποποιήσεων.

Η παράγραφος 4 εξετάζει αν η τροποποίηση είναι ουσιώδης και θέτει κριτήρια ως εξής:

« 4. Η τροποποίηση σύμβασης ή συμφωνίας-πλαίσιο κατά τη διάρκειά της θεωρείται ουσιώδης κατά την έννοια της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1, εφόσον καθιστά τη σύμβαση ή τη συμφωνία πλαίσιο ουσιωδώς διαφορετική, ως προς το χαρακτήρα, από την αρχικώς συναφθείσα. Σε κάθε περίπτωση, με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 και 2, μία τροποποίηση θεωρείται ουσιώδης όταν πληροί μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η τροποποίηση εισάγει όρους οι οποίοι, εάν είχαν αποτελέσει μέρος της αρχικής διαδικασίας σύναψης σύμβασης, θα είχαν επιτρέψει τη συμμετοχή διαφορετικών υποψηφίων από αυτούς που επιλέχθηκαν αρχικώς ή στην αποδοχή άλλης προσφοράς από εκείνη που επελέγη αρχικώς ή θα προσέλκυαν και άλλους συμμετέχοντες στη διαδικασία σύναψης σύμβασης,

β) η τροποποίηση αλλάζει την οικονομική ισορροπία της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο υπέρ του αναδόχου κατά τρόπο που δεν προβλεπόταν στην αρχική σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο,

γ) η τροποποίηση επεκτείνει σημαντικά το αντικείμενο της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο,

δ) όταν νέος ανάδοχος υποκαθιστά εκείνον στον οποίο ο αναθέτων φορέας είχε αναθέσει αρχικώς τη σύμβαση σε περιπτώσεις διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στην περίπτωση δ' της παραγράφου 1.»

Τέλος, αναφορικά με την **υπαγωγή σε έλεγχο νομιμότητας από το Ελεγκτικό Συνέδριο η παρ. 6** αναφέρει:

«6. Στον έλεγχο νομιμότητας υπάγονται οι τροποποιητικές συμβάσεις, εφόσον η κύρια σύμβαση διήλθε από τον προληπτικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εκτός από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν οι τροποποιήσεις δεν έχουν οικονομικό αντικείμενο και δεν είναι ουσιώδεις κατά την έννοια της παραγράφου 4,

β) όταν οι τροποποιήσεις γίνονται κατ' εφαρμογή της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2 του παρόντος και

γ) όταν μετά τον έλεγχο νομιμότητας της αρχικής σύμβασης αυτή εντάχθηκε σε πρόγραμμα χρηματοδότησης και το συνολικό ποσό της αρχικής σύμβασης δεν υπερβαίνει το εκάστοτε ισχύον όριο ελέγχου για τις συγχρηματοδοτούμενες συμβάσεις.

Στον έλεγχο νομιμότητας υπάγονται και τροποποιητικές συμβάσεις που εμπίπτουν στον προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όταν τροποποιείται σύμβαση της οποίας η αρχική αξία υπολείπεται του εκάστοτε ορίου του ελέγχου, εφόσον με την τροποποίηση προσαυξάνεται το οικονομικό αντικείμενο τόσο, ώστε η συνολική αξία της σύμβασης να υπερβαίνει το εκάστοτε όριο ελέγχου.»

Παρόμοιες διατυπώσεις περιέχονται και στο **άρθρο 132 του Ν.4412/16**.

Εν προκειμένω, οι προτεινόμενες μεταβολές, όπως αβίαστα προκύπτει από τα εκτενώς αναφερόμενα στο Κεφ. 2, προέκυψαν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της προμήθειας, δεν οφείλονται σε περιστάσεις που ήταν δυνατό να προβλεφθούν κατά τη φάση σύνταξης της μελέτης, δεν μεταβάλλουν τη συνολική φύση της σύμβασης, η σωρευτική τους αξία δεν υπερβαίνει το 50% της Αρχικής Σύμβασης, η ανάθεσή τους σε άλλο ανάδοχο θα έθετε σε προφανή κίνδυνο τη συνολική λειτουργικότητα του έργου, ενώ παράλληλα θα συνεπαγόταν σημαντικά προβλήματα για την αναθέτουσα αρχή (συμβατότητα, χρόνοι εγγυήσεων κ.τ.λ.)

Συνεπώς οι προτεινόμενες δαπάνες δεν ήταν εφικτό να προβλεφθούν κατά τη φάση της μελέτης και ο διαχωρισμός τους θα προκαλούσε οικονομικά και τεχνικά ζητήματα.

- Επικουρικά με τα προαναφερόμενα και προς επιβεβαίωση της συνδρομής των προϋποθέσεων έγκρισης της προτεινόμενης τροποποίησης, είναι τα περιεχόμενα στην **Κατευθυντήρια Οδηγία 22 (απόφαση 44/9-6-2017 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.)** με θέμα : «Τροποποίηση των συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους»

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο πλαίσιο της αρμοδιότητας της Αρχής για την έκδοση Κατευθυντήριων Οδηγιών προς τους αρμόδιους δημόσιους φορείς και τις αναθέτουσες αρχές, σχετικά με ζητήματα δημοσίων συμβάσεων που αφορούν ιδίως στην ερμηνεία της σχετικής εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας (αρθ. 2 παρ. 2 περ. δ' του ν. 4013/2011), εκδίδεται η παρούσα Κατευθυντήρια Οδηγία, η οποία παρουσιάζει ζητήματα που αφορούν στην τροποποίηση των συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους....

II. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ & ΟΙ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

...Μεταξύ των πλέον σημαντικών ρυθμίσεων,.... αποτελούν οι διατάξεις για την τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους, οι οποίες περιλαμβάνονται στα άρθρα 132 του Βιβλίου Ι και 337 του Βιβλίου II του ν.4412/2016, ...

Με τις ως άνω διατάξεις του ν. 4412/2016 έχουν ενσωματωθεί οι αντίστοιχες ρυθμίσεις των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ, 2014/25/ΕΕ και 2014/23/ΕΕ, οι οποίες περιλαμβάνουν

αφενός τις περιπτώσεις, των επιτρεπτών τροποποιήσεων της αρχικής σύμβασης, ήτοι των περιπτώσεων εκείνων στις οποίες επιτρέπεται, με τις αυστηρές προϋποθέσεις, που προβλέπονται στις επιμέρους διατάξεις, να τροποποιηθεί η αρχική σύμβαση, χωρίς να απαιτείται νέα διαδικασία σύναψης και αφετέρου τα κριτήρια που καθιστούν την τροποποίηση μίας σύμβασης ουσιώδη....

ΙΙΙ. ΟΙ ΕΠΙΤΡΕΠΤΕΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

1. Εισαγωγή

Στην παρούσα Ενότητα παρατίθενται αναλυτικά οι περιπτώσεις επιτρεπτών τροποποιήσεων της αρχικής σύμβασης, κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της, στις οποίες η αναθέτουσα αρχή δεν απαιτείται να ακολουθήσει εκ νέου διαδικασία σύναψης σύμβασης....

Οι περιπτώσεις τροποποίησης της σύμβασης δεν αποτελούν διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, αλλά συνίστανται σε καταστάσεις, οι οποίες επιφέρουν τροποποιήσεις της αρχικής σύμβασης και εμφανίζονται πάντοτε κατά το στάδιο εκτέλεσης των συμβάσεων. Σε κάθε περίπτωση επισημαίνεται ότι, για την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων που ρυθμίζουν τις επιτρεπτές τροποποιήσεις, θα πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις, που επιτάσσουν οι οικείες διατάξεις, όπως παρατίθενται στη συνέχεια.

2. Η οριζόντια προϋπόθεση της διάρκειας ισχύος της σύμβασης

Κοινή και οριζόντια προϋπόθεση για την εφαρμογή των διατάξεων τόσο των άρθρων 132 για συμβάσεις του Βιβλίου Ι & 337 για τις συμβάσεις του Βιβλίου ΙΙ του ν. 4412/2016, όσο και του άρθρου 51 του ν. 4413/2016 αποτελεί, όπως ήδη προαναφέρθηκε, η τροποποίηση της αρχικής σύμβασης να λαμβάνει χώρα εν όσο διαρκεί η τελευταία, δηλαδή κατά το χρονικό διάστημα, στο οποίο ακόμη εκτελείται.

Ειδικότερα, στην αιτιολογική σκέψη (107) του προοιμίου της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ αναφέρεται: “Είναι αναγκαίο να αποσαφηνιστούν οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες, για τυχόν τροποποιήσεις μιας σύμβασης κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, απαιτείται νέα διαδικασία προμήθειας, λαμβανομένης υπόψη της σχετικής νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.” Αντίστοιχες αναφορές υπάρχουν και στις αιτιολογικές σκέψεις των Οδηγιών 2014/25/ΕΕ & 2014/23/ΕΕ¹⁰.

Κατά συνέπεια ως πρώτη, οριζόντια και εκ των «ων ουκ άνευ» τιθέμενη προϋπόθεση, η οποία, σε κάθε περίπτωση απαιτείται να συντρέχει για την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων από τις αναθέτουσες αρχές είναι οι τροποποιήσεις της αρχικής σύμβασης, όπως περιγράφονται στη συνέχεια (υπό Α έως ΣΤ), να λαμβάνουν χώρα κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της.....

...η σύμβαση συνάπτεται με τη σωρευτική τήρηση των προϋποθέσεων του άρθρου 105 παρ. 3 και όχι με την υπογραφή της σχετικής σύμβασης, η οποία έχει μόνον αποδεικτικό και όχι συστατικό χαρακτήρα.

3. Οι επιμέρους περιπτώσεις τροποποίησης και οι προϋποθέσεις εφαρμογής τους

Α. ΟΙ ΡΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΚΡΙΒΕΙΣ ΡΗΤΡΕΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ

Β. ΤΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑ/ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ/ ΑΓΑΘΑ

Επιτρεπτή τροποποίηση της σύμβασης, κατά τη διάρκειά της, αποτελούν και τα συμπληρωματικά έργα, υπηρεσίες ή αγαθά, για τα οποία η αναθέτουσα αρχή προσφεύγει στον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης, κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην περίπτωση β της παρ. 1 του άρθρου 132 του Βιβλίου Ι ν. 4412/2016

Προκειμένου τα συμπληρωματικά έργα, υπηρεσίες ή αγαθά να συνιστούν επιτρεπτές τροποποιήσεις της αρχικής σύμβασης θα πρέπει να πληρούν **σωρευτικά** τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

I. Να μην περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση και να κατέστησαν αναγκαία κατά τη διάρκεια εκτέλεσης αυτής.

Η εν λόγω προϋπόθεση επιτάσσει τα συμπληρωματικά έργα/ υπηρεσίες/ αγαθά να μην περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση και να κατέστησαν αναγκαία κατά τη διάρκεια εκτέλεσης αυτής. Η διαφοροποίηση της εν λόγω ρύθμισης σε σχέση με τις αντίστοιχες των προϋφιστάμενων Οδηγιών είναι ότι δεν υπάρχει πλέον αναφορά σε ‘‘μη προβλέψιμες περιστάσεις’’, εξαιτίας των οποίων προέκυψε η αναγκαιότητα ανάθεσης συμπληρωματικών έργων/ υπηρεσιών/ αγαθών. Στο πλαίσιο αυτό, διαφαίνεται, ότι δεν αποτελεί αναγκαία συνθήκη για την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων η συνδρομή απρόβλεπτων περιστάσεων και στην ουσία επεκτείνεται το αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής τους, πέρα από τις απρόβλεπτες περιστάσεις, και σε περιπτώσεις, οι οποίες, ενδεχομένως, θα μπορούσαν να είχαν προβλεφθεί από την αναθέτουσα αρχή, αλλά για κάποιον λόγο ‘‘απέτυχε’’ να τις προβλέψει ή δεν τις συμπεριέλαβε στην αρχική σύμβαση για άλλους λόγους. Σε κάθε περίπτωση, ωστόσο, η ανάγκη για τα συμπληρωματικά έργα/ υπηρεσίες/ αγαθά θα πρέπει να προκύπτει κατά την εκτέλεση της σύμβασης και αυτά να είναι απαραίτητα για την άρτια ολοκλήρωσή της.

II. Να μην μπορεί να γίνει αλλαγή του αρχικού αναδόχου για λόγους τεχνικούς ή οικονομικούς

... θα πρέπει, κατά περίπτωση, να εξετάζεται από την αναθέτουσα αρχή η δυνατότητα αλλαγής του αρχικού αναδόχου για την εκτέλεση των συμπληρωματικών έργων/ υπηρεσιών αγαθών, ήτοι κατά πόσο μία ενδεχόμενη αλλαγή αναδόχου είναι εφικτή από **τεχνική ή οικονομική άποψη.**

Ως **τεχνικοί λόγοι**,, νοούνται ενδεικτικά οι απαιτήσεις εναλλαξιμότητας ή λειτουργικότητας με υφιστάμενο εξοπλισμό, με υπηρεσίες ή με εγκαταστάσεις που παρασχέθηκαν με τη διαδικασία σύναψης της αρχικής σύμβασης. Όταν συντρέχουν τέτοιες απαιτήσεις καθίσταται προφανές ότι η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να προσφύγει σε άλλον οικονομικό φορέα, παρά μόνο στον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης, καθώς ενδεχόμενη αλλαγή του αναδόχου στην περίπτωση αυτή θα έθετε σε προφανή κίνδυνο την τεχνική αρτιότητα και τη συνολική λειτουργικότητα του έργου/ υπηρεσίας/ αγαθού.

Στην αιτιολογική σκέψη (108) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ26 αναφέρεται: «Ενδέχεται οι αναθέτουσες αρχές να αντιμετωπίσουν καταστάσεις όπου απαιτούνται πρόσθετες εργασίες, αγαθά ή υπηρεσίες σε τέτοιες περιπτώσεις μπορεί να δικαιολογείται η τροποποίηση της αρχικής σύμβασης χωρίς νέα διαδικασία ανάθεσης, ιδίως όπου οι πρόσθετες παραδόσεις αποσκοπούν είτε στη μερική αντικατάσταση είτε στην επέκταση υπηρεσιών, αγαθών ή εγκαταστάσεων που ήδη υπάρχουν, όταν η αλλαγή του προμηθευτή θα υποχρέωνε την αναθέτουσα αρχή να δεχτεί υλικό, εργασίες ή υπηρεσίες με διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά, γεγονός που θα είχε ως αποτέλεσμα την ασυμβατότητα ή την έγερση δυσανάλογων τεχνικών δυσκολιών κατά τη λειτουργία και τη συντήρηση.».

Από τα αναφερόμενα στην εν λόγω σκέψη καθίσταται σαφές ότι, για τη συνδρομή των τεχνικών λόγων της εξεταζόμενης περίπτωσης θα πρέπει η ανάθεση των πρόσθετων έργων/ υπηρεσιών/ αγαθών σε οικονομικό φορέα διαφορετικό από τον αρχικό ανάδοχο να οδηγεί την αναθέτουσα αρχή στην αποδοχή αγαθών, υπηρεσιών ή έργων με διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά, με αποτέλεσμα την ασυμβατότητά τους ή την έγερση δυσανάλογων τεχνικών δυσχερειών, κατά τη συντήρηση και λειτουργία του αντικειμένου της αρχικής σύμβασης.

Ως οικονομικοί λόγοι, οι οποίοι επίσης προβλέπονται στην υποπερίπτωση (αα), νοούνται λόγοι που σχετίζονται με το οικονομικό αποτέλεσμα, στο οποίο θα οδηγούνταν η αναθέτουσα αρχή, σε περίπτωση ανάθεσης των συμπληρωματικών έργων/ υπηρεσιών/ αγαθών σε οικονομικό φορέα διαφορετικό από τον αρχικό ανάδοχο, υπό την έννοια ότι ενδεχομένως θα ήταν δυσανάλογα ασύμφορη οικονομικά η εμπλοκή τρίτου προσώπου πέραν του αρχικού αναδόχου.

Επισημαίνεται ότι οι ως άνω οικονομικοί ή τεχνικοί λόγοι της υποπερίπτωσης (αα) αναφέρονται διαζευκτικά και όχι αθροιστικά και, κατά συνέπεια, αρκεί να συντρέχει είτε τεχνικός είτε οικονομικός λόγος για την εφαρμογή της διάταξης.....

Περαιτέρω, πλην των ως άνω τεχνικών ή οικονομικών λόγων, θα πρέπει να συντρέχει και η προϋπόθεση που περιλαμβάνεται στην υποπερίπτωση (ββ) των σχετικών διατάξεων, ήτοι η δημιουργία προβλημάτων ή η ουσιαστική επικάλυψη δαπανών, η οποία θα προκαλούνταν, σε περίπτωση αλλαγής του αναδόχου της αρχικής σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή ο κρίσιμος λόγος για την προσφυγή εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής στον αρχικό ανάδοχο δεν είναι τεχνικός και, κατά συνέπεια, ενώ τεχνικά είναι καταρχάς δυνατόν άλλος οικονομικός φορέας να εκτελέσει το συμπληρωματικό έργο/ υπηρεσία/ αγαθό, ωστόσο η εμπλοκή προσώπου διαφορετικού από τον αρχικό ανάδοχο στην εκτέλεση της σύμβασης θα είχε ως αποτέλεσμα την ουσιαστική αύξηση του κόστους ή την ουσιαστική επικάλυψη δαπανών, ...

III. Οποιαδήποτε αύξηση της τιμής δεν πρέπει να υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) της αξίας της αρχικής σύμβασης.

.....Σε περίπτωση περισσότερων, διαδοχικών τροποποιήσεων της αρχικής σύμβασης, υπό την έννοια της ανάθεσης περισσότερων συμβάσεων για συμπληρωματικά έργα/ υπηρεσίες/ αγαθά, αναφέρεται ρητά στις σχετικές διατάξεις ότι: «..... η σωρευτική αξία των τροποποιήσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) της αξίας της αρχικής σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο.»

IV. Οι επακόλουθες τροποποιήσεις δεν πρέπει να αποσκοπούν στην αποφυγή εφαρμογής των διατάξεων του Βιβλίου Ι, του Βιβλίου II ή του ν. 4413/2016, ανάλογα με το είδος της σύμβασης

.....Όπως ήδη προαναφέρθηκε η ως άνω προϋπόθεση έχει νομοθετικά ελεγχθεί από τον εθνικό νομοθέτη με τη θέσπιση του προαναφερόμενου (υπό III) περιορισμού της αθροιστικής αξίας των επακόλουθων συμπληρωματικών έργων/ υπηρεσιών/ αγαθών στο 50% της αξίας της αρχικής σύμβασης. Με την αυστηρή αυτή εθνική ρύθμιση στην ουσία εκπληρώνεται σε μεγάλο βαθμό ο σκοπός του ενωσιακού νομοθέτη για τη μη αποφυγή εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής της εφαρμογής των διατάξεων των Οδηγιών.

V. Υποχρέωση γνωστοποίησης της τροποποίησης στην επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.

Γ. ΟΙ ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ

.....Πρόκειται για την τρίτη περίπτωση επιτρεπτής τροποποίησης της αρχικής σύμβασης, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 132 παρ. 1 περ. γ του ν 4412/201629, ήτοι τις απρόβλεπτες περιστάσεις, οι οποίες ενσκήπτουν κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της και καθιστούν επιβεβλημένη την τροποποίησή της.....

Οι προϋποθέσεις, οι οποίες αθροιστικά πρέπει να πληρούνται, για την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων είναι οι ακόλουθες:

I. Η ανάγκη τροποποίησης θα πρέπει να οφείλεται σε απρόβλεπτες περιστάσεις

Στο πεδίο εφαρμογής των σχετικών διατάξεων εμπίπτουν μόνον περιπτώσεις, τις οποίες δεν μπορούσε να προβλέψει μία επιμελής αναθέτουσα αρχή κατά τον σχεδιασμό της διαδικασίας, ώστε να τις συμπεριλάβει στα αρχικά έγγραφα της σύμβασης...

II. Δεν μεταβάλλεται η συνολική φύση της σύμβασης.....

III. Οποιαδήποτε αύξηση της τιμής δεν πρέπει να υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) της αξίας της αρχικής σύμβασης.....

IV. Οι επακόλουθες τροποποιήσεις δεν πρέπει να αποσκοπούν στην αποφυγή εφαρμογής των διατάξεων του Βιβλίου I, του Βιβλίου II ή του ν. 4413/2016, ανάλογα με το είδος της σύμβασης.....

V. Υποχρέωση γνωστοποίησης της τροποποίησης στην επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.....

Δ. Η ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

.....

Ε. ΟΙ ΜΗ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

.... Ως μη ουσιώδης τροποποίηση της σύμβασης νοείται κάθε άλλη περίπτωση τροποποίησης αυτής, η οποία δεν είναι ουσιώδης, όπως η έννοια αυτή έχει διαμορφωθεί νομολογιακά από το Δικαστήριο και έχει αποτυπωθεί στις διατάξεις των Οδηγιών, καθώς και στις αντίστοιχες εθνικές ρυθμίσεις και παρουσιάζεται αναλυτικά στην Ενότητα IV.

ΣΤ. ΟΙ ΗΣΣΟΝΟΣ ΑΞΙΑΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Στην παρ. 2 του άρθρου 132 του ν. 4412/2016⁴¹, έχει μεταφερθεί, ο κανόνας των "ήσσονος αξίας" ή "de minimis" τροποποιήσεων της αρχικής σύμβασης, όπως έχει προκύψει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, και αποτυπώθηκε στην αντίστοιχη διάταξη της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Σύμφωνα με τον εν λόγω κανόνα τροποποιήσεις «ήσσονος αξίας» της σύμβασης, οι οποίες δεν υπερβαίνουν ορισμένη αξία, όπως εκτίθεται αναλυτικά στη συνέχεια, είναι αποδεκτές, χωρίς να απαιτείται νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης.

Στην αιτιολογική σκέψη (107) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ⁴² αναφέρεται: «Τροποποιήσεις της σύμβασης που οδηγούν σε ελάσσονος σημασίας μεταβολή της αξίας της, μέχρι κάποιου ορίου, θα πρέπει να είναι πάντα δυνατές χωρίς να απαιτείται διεξαγωγή νέας διαδικασίας προμήθειας. Προς τούτο και προκειμένου να εξασφαλιστεί νομική ασφάλεια, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να προβλέπει ελάχιστα κατώτατα όρια κάτω των οποίων δεν απαιτείται νέα διαδικασία προμήθειας. Τροποποιήσεις της σύμβασης άνω των εν λόγω κατώτατων ορίων θα πρέπει να είναι δυνατές χωρίς να απαιτείται διεξαγωγή νέας διαδικασίας προμήθειας, εφόσον συμμορφούνται με τις σχετικές προϋποθέσεις της παρούσας οδηγίας.»

Οι προϋποθέσεις που θα πρέπει να πληρούνται αθροιστικά, προκειμένου να ισχύει ο κανόνας των «de minimis» τροποποιήσεων είναι σωρευτικά οι ακόλουθες:

I. Η αξία της τροποποίησης να είναι κατώτερη των ορίων εφαρμογής των Οδηγιών

.....

II. Η αξία της τροποποίησης να μην υπερβαίνει ορισμένο ανώτατο ποσοστό

Ειδικότερα, προβλέπεται ότι η αξία της «ήσσονος αξίας» τροποποίησης, δεν πρέπει να υπερβαίνει:

το 10% της αξίας της αρχικής σύμβασης για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών του Βιβλίου I και για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών του Βιβλίου II του ν. 4412/2016.....,

Σε περίπτωση περισσότερων, διαδοχικών τροποποιήσεων της αρχικής σύμβασης, η αξία τους υπολογίζεται βάσει της καθαρής αθροιστικής αξίας των διαδοχικών τροποποιήσεων....

III. Η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης

Οι «ήσσονος αξίας» τροποποιήσεις της αρχικής σύμβασης, ακόμη και αν τηρούν τις προϋποθέσεις του περιορισμού της αξίας, οι οποίες εκτέθηκαν ανωτέρω, δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να μεταβάλλουν τη συνολική φύση της αρχικής σύμβασης.....

Τέλος, επισημαίνεται ότι στις προβλεπόμενες διατάξεις ορίζεται ρητά ότι δεν απαιτείται η αναθέτουσα αρχή να επαληθεύει αν τηρούνται οι προϋποθέσεις των λοιπών επιτρεπτών περιπτώσεων τροποποίησης που αναλύθηκαν εκτενώς παραπάνω (υπό Α έως Δ), καθώς εν προκειμένω οι «ήσσονος αξίας» τροποποιήσεις εισάγουν μικρής σημασίας μεταβολές στην αρχική σύμβαση και δεν απαιτείται οποιαδήποτε άλλη ειδικότερη αιτιολόγησή τους από την αναθέτουσα αρχή, παρά μόνο η πλήρωση σωρευτικά των προϋποθέσεων Ι, ΙΙ και ΙΙΙ που αναλύθηκαν προηγουμένως.

- Τέλος σύμφωνα με την **ΕλΣυν.63/11** : «Ως συμπληρωματικές εργασίες θεωρούνται εκείνες, για τις οποίες συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις: α) παρουσιάζουν αναγκαία συνάφεια με το έργο και δεν περιλαμβάνονται στην αρχικά συναφθείσα σύμβαση β) κατέστησαν αναγκαίες κατά την τεχνική εκτέλεση του έργου, όπως αυτό περιγράφεται στην αρχική σύμβαση λόγω απροβλέπτων περιστάσεων και γ) είτε δεν μπορούν τεχνικά ή οικονομικά, να διαχωρισθούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργήσουν μείζονα προβλήματα για την αναθέτουσα αρχή, είτε παρά τη δυνατότητα διαχωρισμού τους, είναι απολύτως απαραίτητες για την τελειοποίησή της. Τέτοιες εργασίες θεωρούνται αυτές οι οποίες περιλαμβάνονται κατ' είδος από το συμβατικό τιμολόγιο και τον προϋπολογισμό, αλλά εκτελούνται σε ποσότητες μεγαλύτερες από τις προβλεπόμενες (πρόσθετες ή υπερσυμβατικές εργασίες), είτε δεν προβλέπονται καθόλου, ή προβλέπονται μεν αλλά εκτελούνται με διαφορετικό τρόπο (νέες εργασίες).». Παρομοίως κατά την **Ε.11/10** « ... απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται, αποκλειστικά και μόνον ή αυτές που δεν κατέστη δυνατό να επισημανθούν και ενταχθούν στο τεχνικό αντικείμενο του αρχικού έργου, αν και τηρήθηκαν οι ισχύουσες διατάξεις για την εκπόνηση των μελετών και διεξαγωγή των αναγκαίων ερευνών και καταβλήθηκε η ενδεδειγμένη επιμέλεια και προσοχή.» ενώ η **ΕλΣυν.41/11 (Τμ. V)** αναφέρει «... δηλαδή πραγματικών γεγονότων που δεν ανάγονται στο χρόνο κατάρτισης της αρχικής σύμβασης, τα οποία επηρεάζουν την τεχνική αρτιότητα του έργου ...».

- Συμπερασματικά, όπως εξαντλητικά επεξηγήθηκε ανωτέρω, οι επιβαλλόμενες μεταβολές είναι σαφώς εντός των ορίων που θέτουν οι προϋποθέσεις της ισχύουσας νομοθεσίας (Ν.4412/16) όπως επεξηγούνται και διασαφηνίζονται από την Κατευθυντήρια Οδηγία 22, ήτοι συνοπτικά :

- οι μεταβολές επήλθαν κατά την εξέλιξη του έργου.
- δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν, παρά την ευλόγως επιμελή προετοιμασία της αρχικής ανάθεσης από την αναθέτουσα αρχή, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησής της και δεν απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας.
- οι προτεινόμενες τροποποιήσεις δεν θα ήταν δυνατόν να προβλεφθούν, λαμβανομένων υπόψη των διαθέσιμων μέσων, της φύσης και των χαρακτηριστικών του συγκεκριμένου έργου.
- ενδεχόμενη αλλαγή αναδόχου θα έθετε σε προφανή κίνδυνο την τεχνική αρτιότητα και τη συνολική λειτουργικότητα του έργου, λόγω ασυμβατότητας υλικών, ενώ παράλληλα συνεπαγόταν σημαντικά προβλήματα ή ουσιαστική επικάλυψη δαπανών για την αναθέτουσα αρχή.
- η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης.
- η σωρευτική αξία των τροποποιήσεων δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) της Αρχικής Σύμβασης.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΕΙΣΗΓΗΣΗ

Επειδή από τα εκτενώς προαναφερθέντα, προκύπτει ότι για τις προτεινόμενες συμπληρωματικές εργασίες:

1. Οι οιοσδήποτε μεταβολές που επιβάλλονται, επήλθαν κατά την εξέλιξη του έργου και τα πραγματικά γεγονότα που τις καθιστούν αναγκαίες δεν ανάγονται στο χρόνο σύναψης της αρχικής σύμβασης.
2. Η ανάγκη τροποποίησης προέκυψε λόγω περιστάσεων που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν από μια επιμελή αναθέτουσα αρχή, τα γεγονότα που επιβάλουν την εκτέλεσή των συμπληρωματικών προμηθειών είναι ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας.
3. Παρουσιάζουν αναγκαία συνάφεια με την προμήθεια και δεν μπορούν να διαχωριστούν τεχνικά από τις προμήθειες της αρχικής σύμβασης χωρίς να αποκλειστεί η δημιουργία μείζονων προβλημάτων τόσο στη λειτουργία της εγκατάστασης, όσο και στην υλοποίησή τους.
4. Σε συνέχεια αυτού, η αλλαγή αναδόχου θα συνεπαγόταν σημαντικά προβλήματα ή ουσιαστική επικάλυψη δαπανών για την αναθέτουσα αρχή με πιθανή έγερση δυσανάλογων τεχνικών δυσκολιών κατά τη λειτουργία και τη συντήρηση.
5. Η εκτέλεση των συμπληρωματικών προμηθειών από τον ανάδοχο που ήδη εκτελεί τις προβλεπόμενες από την Αρχική Σύμβαση προμήθειες, θα αποτρέψει ενδεχόμενα ζητήματα διαλειτουργικότητας με τον υφιστάμενο εξοπλισμό και προμήθειες που εκτελούνται με την αρχική σύμβαση, συμβάλλοντας στην επίτευξη του μέγιστου δυνατού βαθμού επιτελεστικότητας.
6. Το Φυσικό αντικείμενο ολοκληρώνεται και δεν τροποποιούνται τα σχέδια και η μορφή της προμήθειας του θέματος.
7. Η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης.
8. Η σωρευτική αξία των τροποποιήσεων δεν υπερβαίνει τα όρια που θέτει η σχετική νομοθεσία.
9. Επειδή σε συνέχεια των ανωτέρω τηρούνται όλοι οι όροι και προϋποθέσεις που θέτει η ισχύουσα νομοθεσία για την εκτέλεση των επιβεβλημένων συμπληρωματικών προμηθειών από τον ανάδοχο.

Εν κατακλείδι, επειδή

Για όλους τους ανωτέρω λόγους τεκμηριώνεται η Αναμόρφωση του Προϋπολογισμού και η σύναψη Συμπληρωματικής Σύμβασης για την εκτέλεση των προτεινομένων προμηθειών εισηγούμαστε την έγκριση της 2ης Αναμόρφωσης Προϋπολογισμού και της 1^{ης} Συμπληρωματικής Σύμβασης της ανωτέρω σύμβασης.»

Στη συνέχεια έθεσε το θέμα σε ψηφοφορία.

Το μέλος Καπνίσση Αναστασία λαμβάνοντας τον λόγο είπε πως ψηφίζει ότι και στις προηγούμενες αποφάσεις για το συγκεκριμένο θέμα..... «προχωράμε να αλλάξουμε και να βάλουμε τα «έξυπνα» υδρόμετρα, χωρίς να έχουμε αλλάξει τα εσωτερικά δίκτυα ύδρευσης και ενώ δεν έχει γίνει καμία ενέργεια για την αλλαγή τους.

Δεν θα αποδώσει αυτό το σύστημα, αν δεν γίνει πρώτα η αλλαγή των δικτύων, δεν έχουμε καμία ωφέλεια για τις διαρροές και για τον λόγο αυτό ψηφίζουμε κατά».

Υπέρ της πρότασης του Προέδρου ψήφισαν οι κάτωθι:

Γκλαβάς Νικόλαος, Γεώργιος Τσουρουνάκης, Σταύρος Κακολύρης, Σπυρίδων Φαραός και Διονύσιος Τουρκάκης.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Έχοντας υπόψη

- Τον Ν. 1069/1980 όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4483/31-07-2017(ΦΕΚ 107, τεύχος Α')
- Την υπ' αρ. 4758/23-07-2024 εισήγηση της Δ/ντριας Τ.Υ.
- Την εισήγηση του Προέδρου

και μετά από διαλογική συζήτηση

Αποφασίζει ομόφωνα

Εγκρίνει την συμπληρωματική σύμβαση της ενταγμένης πράξης με τίτλο «**ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΘΗΛΕΜΕΤΡΙΑΣ, ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΥ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ & ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΙΑΡΡΟΩΝ ΣΤΑ ΔΙΚΤΥΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΔΕΥΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ**», σύμφωνα με την εισήγηση.

Η απόφαση αυτή έλαβε τον αριθμό **176/2024**

Ο Πρόεδρος
(τ. σ. υπογραφή)

Τα μέλη
(υπογραφές)

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ
Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Διονύσιος Τουρκάκης